

รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มี ความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

Management Model for Enhancing the Talented Students in Thai Classical Music

พินิจ สังสัพพันธุ์¹ / สุรีพร อนุศาสนนันท์²

Pinit Sangsuppun / Sureeporn Anusasananan

¹ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Doctor of Philosophy, Faculty of Education, Burapha University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

Asst. Prof. Dr., Faculty of Education, Burapha University, Major Advisor

Received: July 30, 2019
Revised: October 6, 2019
Accepted: December 20, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน พัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลเหรียญทองจากการแข่งขันดนตรีไทยระดับชาติ จำนวน 774 คน วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) ผลการวิจัยพบว่า

1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า

ไค - สแควร์ (χ^2) = 181.60 ค่า df = 103 ค่า p = 0.000 ค่า CFI = 0.996

ค่า RMSEA = 0.0314 ค่า GFI = 0.973 และค่า χ^2/df = 1.763 ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนความสามารถพิเศษทางดนตรีไทยได้ร้อยละ 90.20

($R^2 = 0.902$) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน มี 1 ตัวแปรคือ ความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทย

2. รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยเป็นรูปแบบเชิงระบบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ บทบาทของครอบครัว 2) กระบวนการ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ คุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทยและความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทย 3) ผลผลิตคือ ความสามารถพิเศษทางดนตรีไทย และ 4) ข้อมูลย้อนกลับถ้าหากผลผลิตไม่มีคุณภาพ

3. ผลการประเมินของรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

คำสำคัญ: ดนตรีไทย, ความสามารถพิเศษ, รูปแบบการบริหาร

Abstract

The purposes of the study were to develop the causal relationship model influencing the talented students in Thai classical music, to develop and evaluate the management model in order to enhance the talented students in Thai classical music. The sampling group of the participants was primary school students who had won the Thai classical music contest and obtained a gold medal. The number of students was 774. The causal relationship model influencing the talented students in Thai classical music was analyzed by the Structural Equation Model. The results were as follows:

1. The result indicated that the model was conformed to the empirical data in a good level. The test results of *Chi-square* showed (χ^2) = 181.60, the df Value = 103, p Value = 0.000, the CFI Value = 0.996, the RMSEA Value = 0.0314, the GFI Value = 0.973, and the χ^2/df Value = 1.763. All variables in the model could explain

the variance of Thai classical music talents with a percentage of 90.20 ($R^2 = 0.902$). There was one factor directly influencing the students' ability to perform Thai classical music that was the basic abilities of Thai classical music.

2. The management model for promoting students' talents in Thai classical music consisted of four steps: (1) input factor describing family's roles, (2) process describing individuals' creativity and their basic abilities of Thai classical music, (3) output describing talents in Thai classical music, and (4) feedback describing no quality found from the production.

3. The results of evaluation of the management model was found that the IOC (Index of Item - Objective Congruence) done by experts was at 0.80 - 1.00 level.

Keywords: Thai classical music, talented, management model

บทนำ

ดนตรีไทยจัดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชนชาติไทยมาตั้งแต่โบราณ เป็นสิ่งไพเราะและงดงามอย่างประณีต เป็นเครื่องกล่อมกล่าจิตใจและสร้างความสุข ความเพลิดเพลินให้กับคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและเป็นศิลปะอันทรงคุณค่า แสดงเอกลักษณ์ของชาติได้อย่างเด่นชัดและมีประโยชน์นานัปการ ในหลายประเทศจะมีระบบค้นหาผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางดนตรีตั้งแต่เด็ก จึงทำให้มีนักดนตรีมืออาชีพจำนวนมาก สำหรับประเทศไทยยังไม่มีกลไกที่เป็นระบบอย่างชัดเจนและยังไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าว ระยะแรกของการพัฒนา ความรู้ที่มีเป็นความรู้ที่รับมาจาก ตะวันตก (Charoensook, 2008)

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Nopsiri (2013) พบว่า การเรียนการสอนวิชา ดนตรีไทยในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาใช้เวลาเรียนน้อยประมาณ 25-27 ชั่วโมง ต่อปี สถานศึกษาไม่มีเครื่องดนตรีไทยในการจัดการเรียนการสอน และไม่มีครูวิชาเอก

ดนตรีไทย จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษที่ผ่านมาพบว่า มีหน่วยงานดำเนินการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย แต่ไม่เป็นระบบชัดเจนและเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษที่เข้าสู่ระบบการจัดการศึกษาของหน่วยงานเหล่านี้ไม่ได้รับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง จริ่งจิงและถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้ความเป็นเลิศด้านดนตรีไทยไม่อาจเกิดขึ้นได้ หรืออาจหายไปไหนที่สุด ซึ่งนับเป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ (Office of the Education Council, 2011)

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า การดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยนั้นยังไม่มีระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงได้ทำศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยขึ้น ซึ่งในการพัฒนารูปแบบนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทย ความคิดสร้างสรรค์ คุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทย บทบาทของครอบครัว และความสามารถพิเศษทางดนตรีไทย จากนั้นจะนำรูปแบบที่ได้มาสร้างคู่มือการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย เพื่อให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนดนตรีไทยได้นำไปใช้พัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรีไทยให้ก้าวหน้าไปอย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย โดยผ่านโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลเหรียญทองจากการแข่งขันดนตรีไทยในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,519 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 765 คน คิดเป็น 45 เท่า ของจำนวนตัวแปรสังเกตได้ 17 ตัว ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ชั้นในการแบ่งเป็นประเภทของการแข่งขันดนตรีไทย คือ เดี่ยวระนาดเอก เดี่ยวระนาดทุ้ม เดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เดี่ยวฆ้องวงเล็ก เดี่ยวซอด้วง เดี่ยวซออู้ เดี่ยวจะเข้ เดี่ยวฉิม เดี่ยวขลุ่ยเพียงออ ขับร้องเพลงไทย วงเครื่องสายวงเล็ก วงปี่พาทย์ไม้นวมผสมเครื่องสายเครื่องเดี่ยว วงปี่พาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่ และวงอังกะลุง ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไป 780 ฉบับ และได้รับตอบกลับมา 774 ฉบับ

เครื่องมือวิจัย

1. แบบวัด แบ่งเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 แบบวัดความสามารถพื้นฐานทางดนตรี เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.60 - 0.89 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.839 ตอนที่ 3 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.70 - 0.93 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.810 ตอนที่ 4 แบบวัดคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทย มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.45 - 0.81 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.826 ตอนที่ 5 แบบวัดบทบาทของครอบครัวมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.51 - 0.75 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.883

2. คะแนนการแข่งขันดนตรีไทยจากงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ครั้งที่ 66 ปี 2559 ระดับประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

1. ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยบูรพา ถึงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง

2. ขอความร่วมมือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม SPSS วิเคราะห์ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยด้วยวิธีการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) และวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM)

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน

1.1 ผลการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน พบว่ามีปัจจัยเชิงสาเหตุจำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ บทบาทของครอบครัว ความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนดนตรีไทย คุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทย และความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทย

1.2 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียนตามสมมติฐานการวิจัย พบว่า เส้นอิทธิพลบางเส้นยังไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าสถิติที่ได้ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐาน ยังไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ผู้วิจัยได้ปรับโมเดลตามคำแนะนำของโปรแกรมจนมีค่าดัชนีความกลมกลืนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ ค่าไค – สแควร์ (χ^2) = 181.60 df=103 Comparative Fit Index (CFI) = 0.996 Root Mean Squares Error of Approximation (RMSEA) = 0.0314 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.973 และ χ^2/df = 1.763

1.3 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 บทบาทของครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย ผ่านความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนดนตรีไทย และคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทย บทบาทของครอบครัวยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทยผ่านคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทย และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทยผ่านความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนดนตรีไทย

1.3.2 ความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนดนตรีไทยมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน และความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทย ผ่านคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทย

1.3.3 คุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทยมีอิทธิพลทางอ้อมต่อ
ความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยผ่านความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทย

1.3.4 ตัวแปรความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทยมีอิทธิพลทางตรงต่อ
ความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน

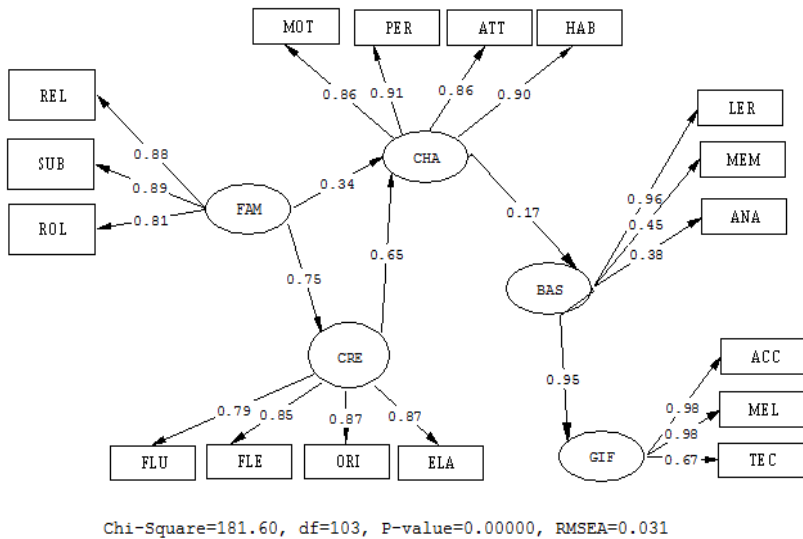
ตารางที่ 1

ขนาดอิทธิพลในโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อนักเรียนที่มี
ความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

ตัวแปรทำนาย	อิทธิพล	ตัวแปรผล			
		ความคิด สร้างสรรค์	คุณลักษณะ เฉพาะของนัก ดนตรีไทย	ความสามารถ พื้นฐานทาง ดนตรีไทย	ความสามารถ พิเศษด้าน ดนตรีไทย
บทบาทของ ครอบครัว	DE	0.751**	0.344**	-	-
	IE	-	0.488**	0.139**	0.132**
	TE	0.751**	0.832**	0.139**	0.132**
ความคิด สร้างสรรค์	DE	-	0.650**	-	-
	IE	-	-	0.108**	0.103**
	TE	-	0.650**	0.108**	0.103**
คุณลักษณะ เฉพาะของนัก ดนตรีไทย	DE	-	-	0.167**	-
	IE	-	-	-	0.159**
	TE	-	-	0.167**	0.159**
ความสามารถ พื้นฐานทาง ด้านดนตรีไทย	DE	-	-	-	0.950**
	IE	-	-	-	-
	TE	-	-	-	0.950**
R²		0.564	0.887	0.028	0.902

$\chi^2 = 181.598$, $df = 103$, $p = 0.000$, CFI = 0.997, GFI = 0.973, RMSEA = 0.0314, $\chi^2/df = 1.763$

หมายเหตุ TE = อิทธิพลรวม IE = อิทธิพลทางอ้อม DE = อิทธิพลทางตรง

ภาพที่ 1: โมเดลสมการ โครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

จากโมเดลสมการ โครงสร้าง ปัจจัยจึงได้ดำเนินการขร่างเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยขึ้นโดยใช้ทฤษฎีระบบมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของรูปแบบดังนี้

2.1 ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยบทบาทของกรอบคร้ว สามารถแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัยได้แก่

2.1.1 สร้างสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.1.2 ให้การสนับสนุนทางการเรียนรู้จากผู้ปกครอง

2.1.3 ทำตัวเป็นแบบอย่างทางการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

2.2 ด้านกระบวนการ มี 3 องค์ประกอบคือ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การสร้างคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทยและความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทย

2.2.1 การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่

2.2.1.1 พัฒนาความคิดคล่องแคล่ว

2.2.1.2 พัฒนาความคิดยืดหยุ่น

2.2.1.3 พัฒนาความคิดริเริ่ม

2.2.1.4 พัฒนาความคิดละเอียดลออ

2.2.2 การสร้างคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทย

2.2.2.1 สร้างแรงจูงใจในการเรียนดนตรีไทย

2.2.2.2 สร้างบุคลิกภาพความเป็นนักดนตรีไทย

2.2.2.3 สร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนดนตรีไทย

2.2.2.4 สร้างนิสัยที่ดีในการเรียนดนตรีไทย

2.2.3 การฝึกฝนความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทย

2.2.3.1 ฝึกฝนความสามารถในการเรียนรู้ดนตรีไทย

2.2.3.2 ฝึกฝนความจำทางดนตรีไทย

2.2.3.3 ฝึกฝนความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบดนตรีไทย

2.3 ผลผลิต ประกอบด้วยนักเรียนมีความสามารถพิเศษทางดนตรีไทย

2.3.1 เกิดความแม่นยำและความถูกต้องของจังหวะและทำนองในการบรรเลงหรือขับร้อง

2.3.2 เกิดความไพเราะกลม กลืนและคุณภาพเสียงในการบรรเลงหรือขับร้อง

2.3.3 มีเทคนิคและความสามารถเฉพาะทางในการบรรเลงหรือขับร้อง

2.4 ข้อมูลย้อนกลับ หมายถึง ถ้าหากผลผลิตนักเรียนไม่มีคุณภาพ ครูผู้สอนดนตรีไทยต้องพิจารณาย้อนกลับไปที่กระบวนการและปัจจัยนำเข้า จากนั้นจึงได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพต่อไป

3. การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

นำคู่มือและ โครงร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านประเมินความเหมาะสม

3.1 การตรวจสอบความเหมาะสมของโครงสร้างคู่มือการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยในแต่ละข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 สามารถนำไปพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยได้

3.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของโครงสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยในแต่ละข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จึงสรุปได้ว่ารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยมีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความถูกต้อง สามารถนำไป ใช้บริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยได้

3.3 การปรับปรุงรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงคู่มือการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยและรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนได้รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยที่สมบูรณ์ ดังนี้

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน

1.1 ตัวแปรบทบาทของครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน ผ่านตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนดนตรีไทย โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.75 และตัวแปรคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทย โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.34 อีกทั้งตัวแปรบทบาทของครอบครัวยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทยผ่านตัวแปรคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทย โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.17 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทยผ่านตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนดนตรีไทย โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.65 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลรวมของตัวแปรทั้ง 4 ที่ส่งผลไปยังความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน พบว่า มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.95 สอดคล้องกับ Mussapun (2013) ที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ Chuenchaveng (2008) ที่ได้อธิบายไว้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองมาก มีเจตคติทางบวกต่อรูปแบบการเรียนรู้วิชาดนตรี เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ยังอยู่ในวัยเรียน จึงต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนทางด้านค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง วัสดุสิ่งของ รวมถึงอุปกรณ์การเรียน การให้ความสนใจและเอาใจใส่ การให้คำปรึกษาและชี้แนะทางด้านการเรียนแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียน และสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.2 ตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนดนตรีไทยมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน และตัวแปรความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทย มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.17 และผ่านตัวแปรคุณลักษณะเฉพาะของนัก

ดนตรีไทย มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.65 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Boora (2008) เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ของเด็กที่มีพรสวรรค์ ผลการพัฒนาโมเดลและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลคุณลักษณะของเด็กที่มีพรสวรรค์ตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลคุณลักษณะของเด็กที่มีพรสวรรค์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เช่นเดียวกับ Charoensook (2008) ได้กล่าวสนับสนุนองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ มีอิทธิพลทางตรงที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการของเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางดนตรีของเด็กไทยไว้ว่า ผู้ที่จะเป็นเลิศได้นั้นจะต้องมีการคิดแบบสร้างสรรค์ ประกอบด้วยความสามารถในการคิด ดังนี้คือ การคิดได้คล่อง สามารถคิดแบบยืดหยุ่น ค้นพบแนวคิดที่เป็นต้นฉบับ และสามารถดัดแปลงความคิดและปรับปรุงความคิด นอกจากนี้การคิดอย่างสร้างสรรค์ยังรวมไปถึงการคิดที่เด็กจะต้องรู้ข้อดี ข้อด้อย สามารถหาวิธี แก้ไขข้อด้อยของตนเอง สอดคล้องกับ McNeill (1992) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะดนตรีและการเคลื่อนไหวที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัย 4-6 ปี ผลการศึกษา พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะดนตรีและการเคลื่อนไหวนั้น มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงว่าความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทยสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ โดยการให้นักเรียนแสดงความคิดและความรู้สึกออกมาอย่างอิสระ ค้นพบวิธีในการแสดงออกทางดนตรีไทย รู้จักฟังดนตรีไทยด้วยความเข้าใจ เช่น การคิดทำทางประกอบดนตรี การเขียนภาพจากการฟังเพลง การแต่งเพลง และการสร้างสรรค์จังหวะเพลงจากเครื่องกำกับจังหวะ ซึ่งทักษะพื้นฐานทางดนตรีไทยเป็นความรู้และทักษะในพัฒนาการทางดนตรีเพื่อให้พัฒนาตามระดับวุฒิภาวะทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และความเจริญทางดนตรี การฝึกทักษะพื้นฐานดนตรีไทยเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด การรับรู้ การแสดงความรู้สึก และมีอิสระในการคิดจินตนาการ โดยนักเรียนเป็นผู้กระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

1.3 ตัวแปรคุณลักษณะเฉพาะของนักดนตรีไทยมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน ผ่านตัวแปรความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทยโดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.17 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับ Chuenchaveng (2008) Khu-thai (2009) Meunsuwan (2004) Narunartcheewin (2004) และ Rungruengphol (2010) ที่พบว่า มีผลการวิจัยออกมาใกล้เคียงกันคือ เจตคติ ทักษะคิด แรงจูงใจ บุคลิกภาพและนิสัยทางการเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้วิชาดนตรีของนักเรียนทั้งสิ้น ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ลักษณะมุ่งอนาคต บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การสนับสนุนของผู้ปกครอง อายุ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และนิสัยทางการเรียน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยต่อรูปแบบการเรียนรู้วิชาดนตรีของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

เช่นเดียวกับ Suttajit (2000) ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญสิ่งแรกสำหรับนักดนตรีควรจะมีคือ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตว่าตนต้องการเป็นนักดนตรี แนวทางในการเรียนดนตรีให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้ที่จะสร้างสรรค์ดนตรีไม่ว่าจะเป็นในฐานะของผู้ประพันธ์เพลงหรือนักดนตรีต้องใช้เวลาศึกษาฝึกฝนเป็นเวลานาน มีความมานะอดทน มีระเบียบวินัย จึงจะทำให้ผลงานออกมาคุ้มค่า การที่บุคคลจะเรียนดนตรีได้ดีนั้นต้องมีความอดสาหะวิริยะพากเพียรมากเป็นพิเศษ เพราะการที่จะทำเสียงดนตรีออกมาเป็นเพลงไม่ถื่นาที่นั้น ต้องอาศัยความพากเพียรเป็นเดือนๆ ฝึกหัดเพื่อทำเสียงดนตรีเพลงนั้นให้ออกมาไพเราะที่สุด และต้องเป็นผู้ที่ขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

1.4 ตัวแปรความสามารถพื้นฐานทางดนตรีไทยมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียน ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.95 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Haroutounian (2002) ที่ได้เสนอเกณฑ์สำหรับการประเมินความสามารถพิเศษทางดนตรี (Criteria for musical talent) ว่า

ต้องประกอบด้วยเกณฑ์ความสามารถในการปฏิบัติทางดนตรี (Dynamic of performance) เช่นเดียวกับ Charoensook (2008) ที่พบว่า องค์ประกอบด้านทักษะพื้นฐานทางดนตรีไทย มีอิทธิพลทางตรงที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการของเด็กมีความสามารถพิเศษทางดนตรีของเด็กไทยว่า เด็กที่ประสบความสำเร็จจะมีความตั้งใจ หมั่นฝึกซ้อม มีความมุ่งมั่นที่จะต้องประสบความสำเร็จ และเป็นที่สังเกตว่าเป็นความมุ่งมั่นที่เกิดจากตัวเอง ไม่ได้มาจากการบังคับหรือผลักดันของครูหรือผู้ปกครอง เนื่องจากพบว่า แม่ครูหรือผู้ปกครองจะกระตุ้นมากเพียงใด แต่ถ้าเด็กขาดความมุ่งมั่นซึ่งเป็นแรงขับ ก็จะไม่สามารถไปสู่การเป็นนักดนตรีในระดับชาติได้ จากการศึกษาพบว่า เด็กไทยขาดพฤติกรรมดังกล่าว เด็กไทยซ้อมน้อย ไม่มีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อม ผิดกับเด็กจีน ญี่ปุ่นที่จะมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมมาก

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

สอดคล้องกับ Boonyamalig (2016) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนดนตรีโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาร่วมกับทฤษฎีของเดวิสเพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทักษะปฏิบัติหลังเรียนของนักเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งผู้วิจัยได้กำหนดการพัฒนารูปแบบการบริหารนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย โดยใช้ทฤษฎีระบบ (System theory) คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ดังนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ทุกระบบต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหรือสิ่งต่างๆ เพื่อดำเนินงานสัมพันธ์กันเป็นกระบวนการ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ตั้งไว้

3. ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย

จากคำดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยในแต่ละข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง .80-1.00 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Boonthongpang (2015) ที่พบว่าผลจากการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และ มีความถูกต้อง สามารถนำไปใช้พัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนดนตรีไทยควรนำรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย และคู่มือการบริหารไปใช้ในกระบวนการพัฒนาความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยของนักเรียนให้คงอยู่และพัฒนาสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยคำนึงถึงปัจจัยนำเข้าคือ บทบาทของครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

1.2 ครูผู้สอนดนตรีไทยจึงควรจัดหาสื่อ นวัตกรรม หรืออุปกรณ์อื่นๆ มาใช้ร่วมกับคู่มือการสอนด้วย จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมเรียนการสอนดนตรีไทยประสบผลสำเร็จ

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดอบรมพัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนดนตรีไทย ให้เข้าใจวิธีการนำรูปแบบและคู่มือการบริหารเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยไปใช้อย่างถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการทำวิจัยครั้งต่อไปจึงควรนำเอารูปแบบและคู่มือที่ได้ไปทำการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยทดลองใช้กับนักเรียนปกติเพื่อขึ้นชั้นความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง

2.2 ควรศึกษาพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยเป็นประเภทเครื่องดนตรีไทย เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีรายละเอียดเจาะลึก ชัดเจนและตรงประเด็น สามารถนำไปใช้ในการสอนนักเรียนได้โดยตรง

References

- Boonthongpaeng, P. (2016). *Distance learning television: Empowerment evaluation and enhancing change management in teacher' performance in small primary school in Nongbua Lamphu primary educational service area office 1*. Dissertation Ph.D. (Research and Development Human Potential). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Boonyamalig, S. (2016). *The development of music teaching style by using contemplative concept with Davie's theory to promote the practical skills of secondary school students*. Senior Professional Level Teachers Prathai School Prathai District Nakhon Ratchasima Province. [in Thai]
- Boora, S. (2008). *Development of indicators of gifted children's characteristics*. Master thesis, M.Ed. (Educational Research). Bangkok: Graduate School, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Charoensook, S. (2008). *Research for development of new knowledge in music*. Bangkok: The Thailand Research Fund. [in Thai]

- Chuenchaveng, S. (2008). *Factors affecting on attitude towards music learning method of students at Yamaha Nuchada music school, Silom Branch, Bangrak district, Bangkok*. Master Thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Haroutounian, J. (2002). *Kindling the spark: Recognizing and developing musical talent*. New York: Oxford University Press.
- Khu-thai, B. (2009). *Factors affecting attitude towards Keereeboon genius music program of Prathom Suksa IV students at Pataiudomsuksa school in Laksi district, Bangkok*. Master Project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Meunsuwan, B. (2004). *Factors affecting on the motivation for high piano learning standard of piano students of private musical institutes in Bangkok*. Master thesis, M.Ed.(Educational Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Mussapun, V. (2013). *The study of psycho-social factors effected to creative thinking of students second-level students in schools of Bangkok metropolitan administration*. Master's Project, M.Ed. (Developmental Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Narunartcheewin, A. (2004). *Achievement motives and the five personality factors affecting adolescence s' musical learning behaviors in Bangkok metropolis*. Master's Project, M.Ed. (Developmental Psychology) Bankok: Graduate School, Srinakharinwirot University. [in Thai]

- Nopsiri, S. (2013). *The promotion of teaching Thai music in primary schools of the office of NakhonSawan primary education service area 2*. The Master of Education Degree, Nakhon Sawan Rajabhat University. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2011). *The development of educational standards for gifted and talented learners*. Bangkok: offset-co-ltd. [in Thai]
- Rungruengphol, S. (2010). *Factors affecting on the learning attitudes toward music and dramatic Arts of the third level, secondary grade 1- 3 students at Vajiravudh college in Dusit district, Bangkok*. Master Thesis, M.Ed. (Education Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Suttajit, N. (2000). *Psychology music teaching*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]

Author

Acting Sub Lt. Pinit Sangsuppun

Prathomtaweethapisek School

160 Wang Doem 8 Alley, Wat Arun, Bangkok Yai, Bangkok 10600

Tel.: 08-1270-0171 E-mail: pinuy5@hotmail.com